

1.
2.
3.
3.
3
3
3
3
3
Y.

4
Q. D. B. V.
DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA

Pr. 48 n. 1.

QVA
L E G E S 1749
SVCCEDENDI CONSVETAS 3a

AD
IVRIS IVSTITIAEQVE 3
NORMAM EXAMINATAS
INCLYTAE FACVLTATIS IVRIDICAE INDVLTV
SVB PRAESIDIO
VIRI EXCELLENTISSIMI ATQVE CONSVLTISSIMI
DOMINI

IOANNIS SAMVELIS FRIDERICI
BOEHMERI ICTI

COMITIS PALATINI CAESAREI
POTENT. PRVSSIAE REGI A CONSILIIIS AVLICIS
PROF. IVRIS ORDINARII
ATQVE FACVLTATIS IVRIDICAE H. T. DECANI
PRO SVMMIS IN VTROQVE IVRE HONORIBVS
ATQVE PRIVILEGIIS IMPETRANDIS

D. MAII MDCCXLIX.

H. L. Q. C.

PVBlice VENTILANDAS PROPONIT

AVCTOR

SIGISM. DAVID HARTLIEB DICTVS WALLSPORN

MEMMINGA-SVEVVVS.

HALAE MAGDEBVRGICAE

TYPIS IOANNIS CHRISTIANI HENDELII, ACAD. TYPOGR.

INCLVTAE
SACRI ROMANI IMPERII
LIBERAE REIPVBLICAE
MEMMINGENSIS

VIRIS

*GENEROSIS, MAGNIFICIS, NOBILISSIMIS,
CONSULTISSIMIS, PRAESTRENVIS,
PRVDENTISSIMIS,*

DOMINIS

CONSVLIBVS,
PRAETORI,
A SECRETIORIBVS,
SYNDICO,

ET RELIQVIS

SENATORIBVS,
CONSILIARIO,

AC PVBLICARVM TABVLARVM

DIRECTORI,

PATRIBVS PATRIAE OPTIMIS, MAXIMIS,
SVMAM VALETVDINIS PROSPERITATEM,
CONSILIA SALVBERRIMA
SVCESSVS NEGOTIORVM
AVSPICATISSIMOS
OMNEMQVE FELICITATEM
PRECATVS
DISSERTATIONEM HANCCE INAVGVRALEM
SACRAM ESSE CVPIIT,
ET
SVMORVM MAECENATVM
FAVORI AC PATROCINIO
SE SVASQVE RES
SVBMISSA MENTE COMMENDAT
TANTORVM NOMINVM

cultor deuotissimus

AVTOR ET RESPONDENS.

CAPUT I.

De

Juris & Legis differentia.

§. I.

us est obligatio actiones hominum dirigens ad eorum salutem a divino numine impunita. *Quid sit jus?*

§. II.

Deducitur ex natura rerum & communi utilitate *Unde deducatur?* l. 51. §. 2. ad L. Aqu. §. 1. J. d. J. & J. l. 25. de LL. atque ex tribus fontibus manat, ex natura hominum animali, ex natura rationali & ex indole societatis civilis, hinc Jus tripartitum est, Naturale, Gentium & Civile §. 4. J. d. J. & J. l. 1. §. 2. ff. d. J. & J. & ex tribus quoque diversis principiis cognoscitur.

A 2

§. III.

§. III.

Quid sit jus Naturale?

Jus Naturale est, quod, cum naturae instinctu conjunctum, obligationes observare docet ad sui suiue generis conservationem summe necessarias. *pr. J. d. J. N. G. & C.*

Hujus principium cognoscendi est: Conservatio sui suiue generis cum naturali instinctu conjuncta.

Fluunt exinde Conservatio vitae per usum ac possessionem rerum, *tit. ff. d. acqu. l. amitt. possess.* Defensio sui *l. 1. §. 27. ff. d. vi & vi arm. maris & foeminae conjunctio, liberorum procreatio & educatio, pr. J. d. J. N. G. & C. l. 1. §. 3. ff. d. J. & J. prohibitio homicidii.*

§. IV.

Quid jus Gentium?

Jus Gentium est constitutio rationis humanae, ex necessitate & usu exigente facta, ad transigendam vitam securam, honestam ac excellentiae hominis dignam in communem humani generis utilitatem. *§. 2. J. d. J. N. G. & C.*

Hujus principium cognoscendi est bonum & aequum. *pr. ff. d. J. & J.*

Constituta sunt per Jus Gentium dominia, Servitutes, Contractus fere omnes, Delicta, Bella, Servitutes personarum, Manumissiones, &c. *l. 2. 3. 4. & 5. ff. d. J. & J.*

§. V.

Quid jus Civile?

Jus Civile est Constitutio reipubl. in utilitatem civium facta *l. 9. ff. d. J. & J.*

Prin-

Principium cognoscendi & constituendi Jus Civile est utilitas omnium aut plurium in civitate. l. n. ff. d. f. & f.

Fit autem ex jure communi, cui aliquid additur vel detrahitur. l. n. ff. d. f. & f. Et quidem juri 1) permissivo, cum permissa jubentur, vel vetantur. 2) Prohibitivo detrahitur, cum prohibita non prohibentur, sed permittuntur, v.g. laesio in emtione & venditione; eidem vero additur, quando cum circumstantiis & sub poena prohibentur. 3) Praeceptivo detrahitur, cum praecepta fieri haud jubentur, vt in pactis nudis, quae obligationem civilem non producunt; eidem contra additur, si cum determinatione circumstantiarum & sub poena praecipiantur.

*Quomodo
jus Civile
constitui de-
beat?*

Haec omnia autem fieri non aliter possunt, nisi ex vera ratione utilitatis omnium aut plurium civium. Hac igitur cessante, jus commune mutari nequit; multo minus autem jure communi prohibita juberi, vel praecepta prohiberi possunt, quod si fit, non jus, sed nefas & injuria est. Quicquid enim jure Naturae & Gentium prohibetur, id natura, ratione & jussu divino injustum est, adeoque nunquam potest permitti, cum ejusmodi prohibitions nullam dispositionem humanam admittant; prohibentur autem non solum delicta seu laesiones in vita & corpore, quae nec in volentem permitti possunt; sed etiam damna circa patrimonium & existimationem, quae vero tantum invito, non autem volenti fieri prohibentur, quia in his bonis exter-

A 3

nis

nis cuius competit liberum disponendi arbitrium, non autem in prioribus. Sic etiam, quod iure Nat. & Gent. praecipitur, est Dei atque naturae iustus, cui omnes obtemperare debent, sicut a prohibitis omnes abstinere, adeoque neutrum humana auctoritate tolli aut abrogari potest; Et haec sunt, in quibus naturalia, h. e. naturae & gentium, iura, divina quadam providentia constituta, semper firma atque immutabilia permanere debent. §. u. f. d. f. N. G. & C.

Hoc autem iure introducta sunt testamenta aliaeque successiones, actus legitimi, praescriptiones, iura personalia plura, contractus stricti iuris &c. poena determinatae, reliquisque capitibus iuris quaedam adjecta sunt, &c.

§. VI.

Quid sit lex?

Lex est Consultum virorum prudentium pro dirigendis Civium actionibus ad populum delatum & cum vi cogendi externa a republ. munitum. l. i. & 2. ff. de LL.

§. VII.

Ad constituendam autem legem requiritur ut 1) nec prohibita jubeat, nec praecepta prohibeat. 2) Naturae rerum non repugnet. 3) Ex alterutro principiorum supra dictorum necessario fluat. Et si est iuris Civilis, praeterea necesse est, ut 4) iuri communi aliquid addatur vel detrahatur. 5) Atque specialis & vera constituendae legis ratio adsit.

§. VIII.

§. VIII.

Quod ad divisionem attinet, lex est 1) vel naturalis, vel juris gentium, quando solum jus naturae vel gentium continet & ad illud observandum cogit; vel civilis mera aut mixta, quando vel solum jus civile vel mixtum cum jure communi proponit atque injungit; 2) vel justa vel injusta, prout secundum regulas constituendi leges modo mentionatas composita est nec ne? *Divisio legis.*

§. IX.

Jcti igitur est, in justiciam legum inquirere, *Justitia le-*
Illustr. Cancell. BOEHMER. in Comp. ff. L. 1. t. 1. §. 9. gum inqui-
 ut leges benignius interpretetur, nec illas duriore *renda.*
 interpretatione contra hominum commodum producat *l. 18. & 25. ff. d. LL. l. 56. d. R. §. praecipue*
 vero judicis, ne ex injusta lege iniquam sententiam dicat. *l. 14. l. 39. ff. d. LL. l. 141. d. R. §. sed justis de-*
 cretis res temperet *l. 85. §. 2. d. R. §.*

§. X.

Lex igitur succedendi est decretum reipubl. *Quid lex*
 de bonis defuncti in alium transferendis. *succedendi?*

§. XI.

Hisce jam praemissis animum applicare in praesenti dissertatione constitui ad LL. succedendi in Germania usitatas, atque in rationes earum inquirere & fundamenta juris vera vel apparentia seu spuria, quibus innituntur, excutere. *Quem in finem*

nem explicandum nunc erit, an neque naturae rerum, neque communi hominum utilitati repugnent, adeoque ex aliquo juris principio supra posito possint vel nequeant deduci?

C A P. II.

De

Legibus succedendi ab intestato earumque jure.

§. I.

Morte solvuntur omnia jura.

Mors est finis omnium rerum adeoque per mortem hominis omnia ejus jura solvuntur necessario. Etenim bona hujus mundi in gratiam viventium tantum sunt concessa ad sustentandam vitam pro necessitate & utilitate. Mortuo vero homine haec omnia cessant, & cum usu rerum ipsum quoque earum dominium omniaque jura expirant, quae defunctus in bona relicta habuit.

§. II.

Quomodo jus in re aliena jure Gent. acquiritur.

Jus in re aliena Jure Gent. acquiri nequit, nisi per traditionem alienandi animo factam, vel per conjunctionem rerum inseparabilem *l. 20. C. d. pact.* Alios enim modos, quibus res unius alterius fieri potest, ratio nescit, eo quod vel aequitati, vel rerum naturae repugnet. *l. 11. l. 135. d. R. 7.*

§. III.

§. III.

Res, quarum dominium cessat, & quae eo ipso momento ab alio non acquiruntur, fiunt nullius. Res autem nullius cedunt occupanti. *l. 3. pr. fiant?*
ff. d. A. R. D.

*Res nullius
quomodo*

§. IV.

Exinde consequitur, quod res defuncti statim post ejus mortem fiant res nullius, dominoque carentes *l. 1. pr. d. Succ. Ed.* & proximo occupanti cedant. Ergo communi Naturae & Gentium jure cuiuslibet liberum est 1) illas sibi occupare; 2) traditas sibi antea ex titulo dominii non translativo, retinere; 3) nomina, quae quis defuncto debuit, nemini solvere, utpote per mortem ejus, cui debentur, extincta.

*Res defuncti
fiunt res
nullius.*

§. V.

Haec quidem ita se habent in homine sine liberis defuncto. In illo vero, qui liberis relictis e vita discedit, non idem juris est. Etenim liberi vivis jam parentibus simul cum illis quoque habent rerum paternarum non solum usum, sed & ipsum quodammodo h. e. pro parte dominium. Et ideo vocantur heredes sui & domestici, qui vivo etiam patre quodammodo domini existimantur. *§. 2. ff. d. her. qual. Rom. VIII. v. 14. PLAUT. Trin. II. 2.* ubi filius patri respondet: *quod tuum est, meum est: omne meum est autem tuum.*

*Liberi ha-
bent con-
dominium in
bonis paren-
tum.*

B

§. VI.

§. VI.

*Fundamen-
tum hujus
condomini.*

Usus bonorum, quem liberi cum parentibus communem habent, uti quotidiana omnium nationum experientia testatur, fundatur in congenito erga liberos amore & educationis cura; Condominium autem dependet ex parentum consensu eorumque communi voto, ut liberi sint bonorum participes, quae non tantum propter se, sed etiam propter illos conquirunt, adeoque sua vivi cum liberis partiuntur, ut inquit CICERO *1. Verr. v. l. 7. §. 1. und. lib. l. 50. §. 2. d. bon. libert. l. 13. §. 2. C. d. legit. her.*

§. VII.

Inde fit, ut mortuis parentibus liberi non tantum sint bonorum relictorum possessores *l. 30. pr. ff. ex qu. cav. maj.* & apprehensam olim possessionem etiam solo animo retineant, *l. 3. §. 7. l. 44. l. 46. d. Acqu. l. Am. poss.* verum etiam jam domini existimantur, adeoque nulla proprie est hereditas, sed potius dominium, quod cum parentibus pro indiviso erat commune, in ipsos continuatur, & post mortem illorum tantum liberam bonorum administrationem consequuntur. *§. 3. §. d. her. qu. ab int. l. 11. ff. d. lib. & posth.*

§. VIII.

*Dubium
contra libe-
rorum domi-
nium.*

Obstare quidem videtur huic liberorum con- dominio, quod liceat parentibus eos exhaereditare, id quod haud liceret, si liberi jus quaesitum haberent

rent in bona paterna per commune dominium. Sed ipse Jctus in *cit. l. ii. ff. d. lib. & posth.* huic objectioni respondet per instantiam: quod & occidere licebat. Quo ipso innuit, quod jus exhaeredandi liberos parentibus sit concessum per jus Civile, sicuti jus illos occidendi, adeoque juri Gentium tantum in hac parte fuisset derogatum, & commune dominium ipsis saluum mansisset. Nam cum per patriam potestatem antiquam parentibus romanis semel datum fuisset jus occidendi liberos tanquam majus, facile etiam jus exhaeredandi ceu minus concedi potuit. Sed hodie, quo jus antiquum iterum sublatum est per *Novell. 115. cap. 3.* qua non amplius licet parentibus liberos exhaerere sine justa ingratitude causa; hodierna exhaereditio non amplius obstat communi liberorum dominio, verum cum eo simul subsistere potest, eo quod juri Gentium minime repugnet. Quoniam enim hoc condominium ex consensu, liberalitate & affectione parentum erga liberos provenit; dominium vero ex liberalitate concessum revocare iterum licet propter ingratitude, *l. 10. C. d. rev. don.* neque jure Gentium parentibus denegari potest jus exhaeredandi & auferendi iterum concessum condominium liberis ingratis & paterna affectione atque beneficio indignis.

§. IX.

Cum itaque ratio naturalis parentum bona *Hinc primi*
 addicere intelligebatur liberis *l. 7. §. 1. Und. lib. & succedunt*
 B 2 *l. 7. liberi.*

l. 7. pr. ff. d. bon. damn. penes quos manerent post illorum mortem; Consuetudine obtinuit apud omnes, ut in Successione prima causa sit liberorum, §. 2. *ff. d. her. qual. & diff. l. 1. §. 5. ff. Und. liber. §. 1. 2. ff. d. her. qu. ab int. Nov. 118. cap. 1. 2. feud. 11. Num. 27. v. 8.* quae consuetudo in *cit. l. 7. pr. d. bon. damn.* vocatur lex tacita, qua liberi gaudent jure acquirendi parentum bona, exclusis aliis.

§. X.

Atque nepotes &c.

Et quia nepotes & ulteriorum graduum prognati etiam liberi sunt; his quoque bona avi, in defectu priorum, eodem jure deberi censebantur, §. 2. *ff. d. her. qu. ab int.*

§. XI.

*Conseclaria
condominii,
quod liberi
habent in bo-
nis paren-
tum.*

Exinde consequitur, quod liberi

1. sint heredes ipso jure, nec adire hereditatem necesse habeant, aut declarare se, quod velint esse heredes, *l. 14. d. Suis. l. 6. §. 5. d. acqu. l. omitt. her.*
2. illis ignorantibus acquiratur hereditas, §. 3. *ff. d. her. qu. ab int. l. 6. d. acqu. her. l. 8. C. d. jur. del.*
3. hereditatem nondum aditam transmittant ad suos heredes. *l. 3. l. 19. C. d. jur. del.*
4. illis

tio, sed mutuis officiis compensant. Quae facta, nisi contrarium expresse fuerit declaratum, initam communionem ipsis rerum argumentis evidenter demonstrare possunt. Et ex hac ratione actio furti contra uxorem non datur *l. i. cit.* Ex quo igitur consequitur, quod altero conjuge demortuo superstes jus habeat succedendi in bona relicta ex condominio.

§. XIII.

Ex his vero quae hucusque adducta sunt, nunc patet, quod leges succedendi liberorum & Conjugum fundamentum justitiae radicum habeant in jure Gentium eiusque condominio adeoque cum principio boni & aequi plane convenient.

§. XIV.

*Reliquae
successiones
sunt juris
civilis.*

*Primum lo-
cum tenet
populus.*

Transeo hinc ad leges succedendi reliquas, quae juris Civilis sunt & ex ratione civili vera vel apparenti constitutae. Cum enim jure Gentium bona sine liberis & conjuge defuncti fiant res nullius; jure civili communes sunt istius civitatis, cuius defunctus membrum fuit. In hunc enim finem Gentes in arctiores societates se consociarunt & per statum civilem imperii jugum in se susceperunt, ut se suaque a vi atque injuria aliorum tam externa quam interna defenderent & tuta haberent; quia vero bona medium sese defendendi prae-

praebent maximum & omnem vim gerendarum rerum continent; hinc securitas reipubl. requirebat, ut populus ad hunc finem confociatus constitueret, res concivis post mortem relictas non amplius fieri res nullius, sed manere in societate & fieri communes omnium civium, qui inde aequale jus in illa habent exclusis peregrinis. Et ejusmodi res vocantur publicae, quae in patrimonio populi sunt, in eoque conservantur, si illarum usus possit esse communis *l. 2. §. 3. ne quid in loc. pub.* vel si hoc fieri nequeat, inter cives dispertienda sunt. Et hoc fiebat antiquitus, quo jus percipiendarum hereditatum angustissimis finibus coarctatum fuerat, *§. 1. §. d. B. P.* eoque tempore bona sine liberis & conjuge defunctorum accrescebant reipublicae. *TACIT. Annal. III. 28.*

§. XV.

Cum vero bona alicujus demortui relictā rarissime ejus conditionis essent, ut eorum proprietates populo conservari, & usus omnibus communis fieri potuisset, & praeterea difficile erat, ea inter multos cives dispertiri ac singuli ob partes minutiores parum commodi inde haberent; constitutum fuit legibus civilibus, ut potius universa bona certis personis assignarentur, & hoc primum factum est *LL. XII. tabb.* quibus in liberorum defectu hereditas proximis agnatis tantum delata fuit, non remotioribus. *t. t. §. d. leg. ag. success.*

CAJ.

CAJ. *Inst.* II. 8. 4. PAUL. *Recept. Sent.* IV. 8. 23.
 ULP. *fragm.* 25. 5. postea per praetores aliasque
 Imp. Constitutiones etiam matri, §. 1. 2. & 4. *J. d.*
Sci. Tert. & denique cognatis reliquis usque ad
 sextum gradum *t. i. J. d. Succ. cogn.*

Justinian. vero alium ordinem succedendi
 constituit, & quidem talem, ut, deficientibus de-
 scendentibus, primum ascendentes & deinde colla-
 terales reliqui sine discrimine, defunctorum here-
 ditates caperent. *Nov. u8.*

§. XVI.

*Justitia ha-
 rum legum
 inquiritur.*

Jam vero, ut in justitiam harum legum in-
 quiramus, examinandum erit, an secundum regu-
 las juris civilis sint compositae vel ab illis recedant?
 Et constabit, quod nullam in se contineant injuri-
 am omnique injustitia careant, eo quod 1) jus pro-
 hibitivum aut praeceptivum non sublatum, nec
 alicujus jus quaesitum laesum sit. 2) Detrahitur
 tantum juri gentium permissivo, quo cuivis occu-
 pare licet bona sine liberis & conjuge defuncti.
 3) Tendit in utilitatem plurium, quia plures cives
 consanguineos habent, quibus eorum hereditas
 per mortem deferri potest. Denique 4) subest
 peculiaris ratio, quare certis quibusdam personis
 prae aliis bona relicta dentur. Quoad agnatos
 proximos enim & gentiles videtur fuisse ratio,
 quod veteres conservationem, incrementum ac
 hono-

honorem familiae suae in maximis deliciis habuerint. Quod ad matrem vero attinet, illa ex ratione miserationis ad hereditatem liberorum suorum admissa est *l. 7. §. 1. ff. Und. leg. §. 1. & 2. §. de SCt. Tertull.* Sed ratio legum succedendi, quos Justin. in favorem ascendentium & collateralium concepit, fundatur in amore erga illos & majori obligatione succurrendi eorum necessitatibus. Ex amore enim fluunt beneficia, & illis, quos magis amamus aut amare debemus, ad majora officia obstringimur; debemus autem propter amorem reciprocum & beneficia accepta. Ad officia igitur diligentissima & beneficia maxima obligamur iis, quos amicitiae ac familiaritatis suavitas nobiscum conjunxit. At vero parentes inter omnes amicos primi sunt, & veri & maxime sinceri atque constantes, qui liberos amore summo & infucato perpetuo prosequuntur, eisque beneficia maxima per procreationem & educationem exhibuerunt. His regulariter succedunt fratres & sorores ac reliqui ordine consanguinei, & propterea constitutum fuit a Justiniano, ut parentibus & collateralibus reciproca amicitia praecipue debeatur, adeoque ut digni habeantur prae aliis, bonis a defuncto relictis.

§. XVII.

Nullis Consanguineis extantibus, res redibat ad pristinum statum & populus velut parens omnium

illis deficientibus succum

C

um

dit civitas vel collegium. um vacantia bona tenebat, TACIT. *loc. supra cit.*
 ULP. *frag. XXVII. 7.*

Hinc Civitates & Collegia, quorum defunctus membrum fuerat, proximum jus habebant in defuncti bona *t. t. C. d. hered. decur. l. 1. C. d. bon. vac.* quae inter membra collegiorum, quae pauca fuerant, facile dispertiri potuerunt; *l. 3. 4. 5. d. her. dec.* sed civitates ob multitudinem civium illa in aerarium suum referebant communis utilitatis causa constitutum, *l. 5. C. d. bon. vac. l. 13. pr. & l. 15. §. 3. ff. d. jur. fisc.*

§. XVIII.

De justitia harum legum.

Quod ad justitiam harum legum attinet, quibus respublica civium suorum bona per mortem relicta sibi vindicabat, exclusis peregrinis, itidem patet, quod 1) contra jus Gentium prohibitivum aut praeceptivum nihil constitutum, sed 2) juri permissivo tantum sit detractum, quo facultas competeat cuivis homini occupandi bona per alicujus mortem derelicta. 3) Vergebat hoc in utilitatem omnium reipubl. civium, qui omnes inde fiebant participes, & 4) certa & adaequata ratio hujus legis in promptu est, ex fine reipubl. desumpta. Hic enim est communis securitas tam interna quam praecipue externa contra aliarum gentium impetus atque injurias, ad quam obtinendam omnes vires tam corporis quam bonorum confer-

conferre atque conjungere constituit populus; ad-
 eoque sequitur, quod teneatur quoque adhibere
 media ad finem hunc ducentia, ad quae utique et-
 iam pertinet, ut bona civium conserventur penes
 populum in salutem reipubl. quae ipsius suprema
 lex est. Sed quando civitas, quae reipubl. pars
 est, vel Collegium bona suorum membrorum per
 mortem derelicta prae reliquis sibi asserit, id fieri
 potest omnino jure proximitatis, & quod incom-
 moda sui concivis aut collegae prae reliquis ferre
 tenebatur; aequalitas enim non patitur, ut, qui
 sentiat incommoda, ille non habeat commoda. *l. 10.*
d. R. 7.

§. XIX.

Tandem vero Impp. Romani, Hadrian. pro *De successio-*
 parte & Anton. Caracalla omnia bona vacantia ci- *ne fisci.*
 vitaribus erepta in fiscum suum trahebant. *l. 1. C.*
ult. C. d. bon. vac. Nam princeps repraesentat to-
 tum populum, hujusque jura in illum sunt transla-
 ta, adeoque bona sine heredum defuncti, quae res
 nullius sunt & ad populum iterum devolvuntur,
 eodem jure in principis, ac civitatis fiscum referri
 possunt.

§. XX.

Huc denique pertinet jus Albinagii, quo he- *De jure Al-*
 reditas alicujus civis vel peregrini in regno defun- *binagii.*
 C 2 eti

Eti heredibus ab intestato extra regnum viventi-
 bus eripitur & in fiscum refertur. Quod ad hu-
 jus legis justitiam attinet, de ea non nisi facta he-
 redum distinctione judicari potest. Quodsi enim
 heredes ab intestato sunt liberi aut conjuges, agi-
 tur contra jus Gentium prohibitivum, quo nul-
 li hominum jus suum quaesitum auferri atque de-
 trahi potest, §. 2. *J. d. his qu. sui l. al.* adeoque hoc
 casu injusta est. Quodsi vero sunt alii consangu-
 inei, eorum successio est meri juris civilis, id quod
 salva aequitate atque justitia semper mutari potest.
§. II. J. d. J. N. G. & C.

CAP. III.

De

Legibus succedendi ex testamento earumque jure.

§. I.

Successio testamentaria est jus, quo hereditas
 ex dispositione de rebus suis facta, post mor-
 tem in alium transferuntur.

§. II.

De jure testa- De cujus jure ut videamus, repetenda erunt
mentorum, supra dicta, quod bona sine liberis & conjuge de-
 functo.

functorum ad rempubl. devolvebantur. Et licet
 saepius exinde parum utilitatis in singulos redun-
 daret, tamen non nisi consensu & permissu popu-
 li, facta ad illum rogatione, fieri potuit, ut cui li-
 ceret bona sua amico quodam promittere, qui so-
 lus habeat jus illa occupandi post mortem suam.
 Et hac de causa hoc negotium antiquitus apud
 Romanos quoque tantum in Comitiis expediri po-
 terat. §. 1. *J. d. test. ord.*

§. III.

Primus legitur Solon, qui non extantibus li- *De modo te-*
 beris facultatem concessit civibus de bonis suis fa- *standi anti-*
 ciendi dispositionem post mortem valicuram. *PLV- quo ejusque*
TARCH. Solon. p. 90. DEMOSTH. Orat. in Soph. jure.
II. p. 983. Quem modum testandi Romani per
 XII. Tabb. a Graecis acceperunt cum ipsis solen-
 nibus ad illum necessariis & secundum Balduinum,
 in XII. Tabb. praescriptis. *BALD. ad XII. Tabb.*
Tab. 29. GELL. Noct. Att. XV. 13. VI. 7. Erant
 autem solennia haec, ut adhiberentur 5. testes Ci-
 ves romani, cum antestato & libripende, & ven-
 ditio bonorum per aes & libram familiae emtori
 fieret a testatore. Hic constitutus modus in alium
 transferendi bona sua post mortem relicta a jure
 Gentium non abhorrebat. Nam 1) 5. testes re-
 praesentabant populum romanum universum in
 5. Classes divisum, ejusque nomine consensum in-
 terponere debebant in translationem bonorum, ad
 C 3 quae

quae jus quaesitum habebat, qua de re testamen-
ta vocantur juris publici *l. 3. ff. qu. testam. fac.*
2) adhibebatur antestatus cum libripende ad con-
ficiendum contractum emtionis & venditionis per
aes & libram, quem testator cum familiae emtore
celebrabat & hoc ipso jus in bona sua in illum
transferebat secundum jus Gentium. 3) Accede-
bat etiam ipsa mercis traditio symbolica, per tabu-
las, qua proprietas ad familiae emtorem transfe-
rebatur *§. 45. J. d. A. R. D. l. 9. §. 6. ff. eod.* vel per
exhibitionem rei praesentis, *l. 1. §. 21. d. A. l. O. P.*
& solutio pretii licet inaequalis. Ergo haec bono-
rum translatio etiam ex principiis juris Gentium
& natura rerum valide erat concepta, in hunc ef-
fectum, ut familiae emtor post testatoris mortem
possessionem bonorum naturalem iuste potuerit
apprehendere.

§. IV.

*De modo te-
standi novo
ejusque jure.*

Successu vero temporis alius testandi modus
introducitur est tam per praetores atque Imp. Con-
stitutiones, quam ex usu hominum *§. 2. 3. J. d. test.
ord.* Non enim testamenta amplius fiebant per Con-
tractum venditionis, nec traditio ulla porro requi-
rebatur, sed sola unius testatoris voluntate requi-
7. civibus vel declarata, vel conscripta & subsignata
absolvebantur, qui venditionem per antestatum &
libripendem coram deputatis populi, olim factam,
nunc fiste repraesentabant, & solum testimonium
de

de testatoris voluntate certa perhibebant. Et hoc modo testamenta meris juris civilis regulis fuerunt inclusa *l. 4. ff. qu. test. fac.* atque ab omnibus juris gentium principiis plane recesserunt. Nam res unus in alium transferri nequeunt, nisi per utriusque consensum & subsequutam traditionem, aliove facto, quod loco traditionis est; hic vero heredis consensus deficit, qui ignorat, quid in testamento sit scriptum, nec bonorum traditio a testatore peragitur; neque enim occupatio heredis volente testatore facta loco traditionis esse potest, quia testatore mortuo ejus voluntas atque dominium cessat, & nec natura rerum, nec ulla juris ratio patitur, ut dominia rerum transferantur eo tempore, quo ipse tradens non amplius est dominus. Certum igitur est, quod haec successio testamentaria praeter omnes juris rationes sit constituta, eo quod 1) neque omnium, neque plurium civium utilitatem contineat, mortui enim inde nullam capiunt, & quam vivi delectationem habent, imaginaria est, quae per actualem rerum traditionem ante mortem expediri posset. 2) Nulla hujus legis vera afferri potest ratio, nisi haec vana delectatio nominandi sibi heredem & cognoscendi illum, qui post mortem bonorum suorum dominus esse debeat. Falluntur itaque isti juris tyrones, qui solida romanarum legum cognitione destituti asserere conantur, testamenta esse juris Naturae.

CAP.

C A P. IV.

De

*Legibus succedendi ex pacto
earumque jure.*

§. I.

Successio pactitia dicitur jus, quo per pactum bona in alium transferuntur post mortem capienda.

§. II.

*De pactis
successoriis
eorumque
jure.*

Romano jure, pacta successoria irrita sunt *l. 17. §. 19. C. d. pact. l. 4. C. d. inut. stip. l. 5. C. d. pact. conv.* & contra bonos mores consabantur, *l. 61. d. V. O.* hodie vero valida habentur, praecipue jure Germanico & vsu gentium quarundam, *GO THOFER. ad l. 19. C. d. pact.* hinc operae pretium erit, in harum quoque legum justitiam inquirere. Quae si secundum regulas juris examinentur, certum est 1) illas contra jus prohibitivum ad minimum per indirectum esse conceptas, eo quod ejusmodi pacta occasionem & materiam suppeditant paciscentibus sperandi & exoptandi mortem alterius & saepe etiam incitant ad machinationes occultas accelerandi fatalem diem, adeoque hoc ipso paciscentes praesertim lucro inhiantes invitantur, ut jura gen-

gentium prohibitive transgrediantur; hac igitur de causa contra bonos mores esse recte dicuntur. Nam leges ita comparatae esse debent, ut non viam ad delicta aperiant, sed potius omnes aditus claudant, atque occasiones male agendi hominibus sollicitae praecipiant. Ergo ex hoc tantum capite pacta successiva pro legibus iustis haberi nequeunt. Porro 2) neque omnium, neque plurium civium utilitas inde enascitur. Denique 3) nulla iuris ratione nituntur, sunt enim contra naturam pactorum, quae requirit, ut horum objectum sit in dominio aut in bonis vel potestate paciscentis usque dum implementum fuerit secutum; si enim antea ex ejus bonis aut potestate exierit, impossibile est, ut impleri possit adeoque necesse est, ut pactum initum iterum evanescat. Hinc post mortem stipulatoris vel promissoris concepta stipulatio, recte inutilis est, §. 13. §. d. mut. stip. quia impossibile est eam implere, & nemo ita stultus invenitur, ut putaret, mortuum sensum habere complendi, quod vivus promiserat, uti dicitur in l. ult. C. d. contr. stip. quaecumque enim ex nostro contractu originem trahunt, nisi ex nostra persona obligationis initium sumant, actum nostrum efficiunt inanem, sunt verba Jcti in l. n. ff. d. O. & A. Nec obstat Justiniani, licet incongrua correctio in alleg. §. 13. §. & l. ult. C. adjecta, quae in heredes dirigitur, qui per aditionem hereditatis ad praestanda defuncti facta obligari jure civili possunt.

D

§. III.

§. III.

Tantum igitur abest, ut necessitas datam fidem servandi praesidio esse possit successoris partem, ut potius contra bonam fidem agere videantur paciscentes, qui promittunt id, quod alieno arbitrio permittere, & an eventum habeat, incerti & ambigui haerere, coguntur. Qua de causa pacta successoria a ratione juris aliena & bonis moribus contraria esse, nec legum civilium auctoritate fulciri posse, recte judicantur.

§. IV.

Haec interim de legum justitia inquirenda exempli loco dixisse sufficiant. Usus ejus in condendis, interpretandis atque exequendis legibus amplissimus atque in administrando jure saluberrimus esse potest.

PRAE.

PRAENOBILISSIMO ATQVE DOCTISSIMO
DOMINO CANDIDATO,

AMICO SUO CHARISSIMO,

S. P. D.

JOH. WOLFFG. BRECK,

PHILOS. M. ET JUR. CAND.

OPPONENS.

EA est verae amicitiae ratio, ut prosperis rebus
aeque gaudeamus, adversas vero feramus etiam
gravius. Diuturnioris familiaritatis usus at-
que intimioris amicitiae fides, qua conjungimur, ita
comparata sunt, ut non possim non Tecum gaudere
summopere de publico diligentiae ac eruditionis Tuae
specimine, quo summam juris dignitatem in Te con-
ferri, jure meritoque postulas. Ipsa dissertatio, quam
de inquirenda legum justitia impigre defendis, ani-
mum justitia affectum insigni documento comprobat,
quae sola pie culta amplissimis reipubl. muneribus
obeundis dignissimum Te semper reddere poterit. Ac-
cipe igitur vota, CANDIDATE DIGNISSIME,
amice suavissime! quae pro felicitate, honore atque
incolumitate tua ex intima cordis sinceritate fundo.
Faxit Deus, supremus justitiae praeses, ut in juris at-
que justitiae administratione parentum tuorum vesti-
giis imbaereas feliciter, eoque ipso in gubernanda re-
publ. illis non existas inferior. Conjunge porro cum

D 2

studio-

studiorum industria aequitatem ac sinceritatem ani-
mi, veritatem, justitiae & rectitudinis zelum ab omni
fraude atque simulatione remotum; & sic inelytae
tuae conservabis familiae splendorem & augebis me-
rita erga patriam, quibus majores tui excellant pri-
dem, fructusque justitiae, quos cives tuos percipere
curabis, in Te ipsum redundare, nunquam dubitabis.
Ceterum fave amico, Tibi stadium academicum emen-
sa, sincere plaudenti, certoque animo persuasum ha-
be, sponsam inter nos mutuam amicitiam non loco-
rum distantia, non temporum diuturnitate, sed die fa-
tali, qui vincula omnium rerum dirumpit, dissolu-
tum iri. Vale.

PRAENOBILISSIMO NEC NON DOCTISSIMO
DOMINO RESPONENTI,

AMICO SUO DILECTISSIMO,

S. P. D.

Ladislaus Barányi de Wárad,

DEBRETZINO-HUNGARUS,

OPPONENS.

SI de mortalium vel felicitate, vel statu minus
secundo, ex ipsis liceat conicere qualitatibus:
sane ego TE iam a longo tempore praevidi,
certoque credidi, eum futurum, quem cognitum, ac-
cepto ex insigni indole argumento, speraveram. Illam
vero

vero coniecturam, spemque in TE collocatam meam,
nunc comprobata oculis cerno, postquam consentien-
tibus celsissimorum Virorum placitis Licentiatu TIBI
gradus oblatus est. Quamobrem nequit non utrique
nostrum animus merito gratulari meus: TIBI, qui
gradu honoris donatus es, mediante specimine profe-
ctus TVI, cunctis admirationem imponente: mihi
vero, qui de ventura felicitate TVA tam certum mihi
promisi. Licentatus es, optabile ac honorificum!
Quaenam enim optabiliores, quaenam TE digniores
reperiri possent, quam ea contendere, ad idque niti,
quae non solum TIBI, sed & proximo TVO maxi-
mum adferunt emolumentum. Quid incandius illo
manere, quo cum laude atque ex fide functus non vni
alicui, sed toti civitati, quin & uniuersae reipublicae
maxima subinde praestabis. Habes profecto nunc,
DN. HÄRTLIEB DICTE WALLSPORN, oc-
casionem, qua TVA eruditio ac scientia eluceat. Ar-
dua haec quidem ac difficilia, confiteor, sed etiam tan-
to praeclariora, ac cum immortali fama celebritate-
que coniuncta. Veniet enim tempus, quo vel etiam
vulgum, de meritis TVIS praedicantem, non sine
voluptate intelliges. Ego vero id solum expeto, vt
qui TE in hunc dignitatis gradum collocauit, (collo-
cauit autem summus rerum arbiter, Deus,) idem fi-
neat porro numeribus suis, nouoque isti honori addat
perpetuitatem. Vale. Halae ad Salam d. 24. Maii
MDCCXLIX.

NOBI-

NOBILISSIMO
GENEROSO ATQVE DOCTISSIMO
SIGISM. DAV. DE HARTLIEB

FAVSTA QVAEQVE PRECATVR

OPPONENS

Ioannes de Cfatári,

DEBRECZINO-HVNGARVS.

Absoluto tandem, AMICISSIME DE
HARTLIEB, Studiorum Academicorum
stadio, consequeris exoptatum lugubratio-
num TVARVM scopum; suscipis enim hodie splen-
dida praeclaraque DIGNITATIS LICENTIATI
munera, summosque legitimae scientiae honores,
quam & augustissimi olim Imperatores tanto maeta-
bant amore, vt condendis, digerendisque legibus ipsi-
met etiam operas dederint. Nunc itaque TIBI, DO-
CTISSIME CANDIDATE! de hac venustissima in-
augurali commentatione, ex animo gratulor, ulterio-
resque, sincero pectore apprecor successus, diligentiae
atque virtutibus TVIS pares. Vale, amareque, terris
quidem dissitum, animo tamen TIBI deditissimum, ne
desine. Dabam in Alma Fridericana die XXI.

Maii MDCCXLIX.

Halle, Diss., 1749

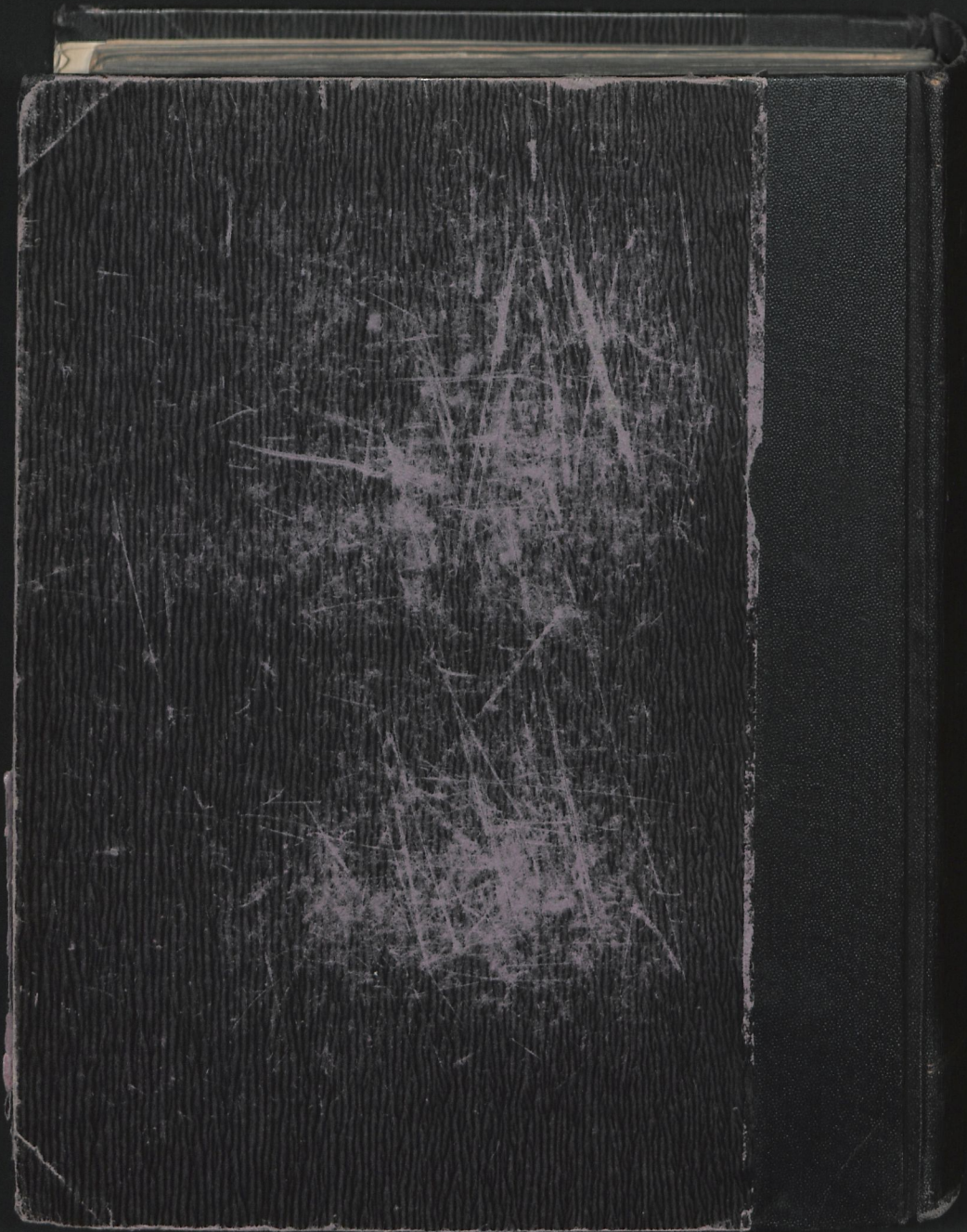
ULB Halle
002 729 393

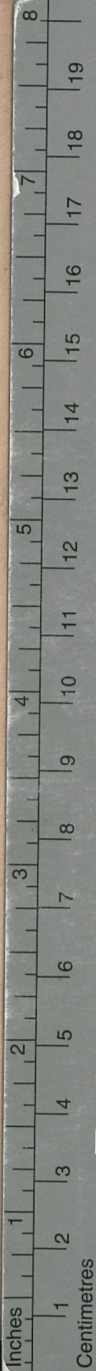
3

SB

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

Q. D. B. V.
INAUGVRALIS IVRIDICA
QVA
E G E S
NDI CONSVETAS

1749

3a

3

AD
IVSTITIAEQVE
AM EXAMINATAS
VLTATIS IVRIDICAE INDVLTV
B PRAESIDIO
TISSIMI ATQVE CONSVLTISSIMI
DOMINI
MVELIS FRIDERICI
HMERI ICTI
PALATINI CAESAREI
E REGI A CONSILIIIS AVLICIS
IVRIS ORDINARIII
ATIS IVRIDICAE H. T. DECANI
VTROQVE IVRE HONORIBVS
IVILEGIIS IMPETRANDIS
MAII MDCCXLIX.
H. L. Q. C.
VENTILANDAS PROPONIT
AVCTOR
RTLIEB DICTVS WALLSPORN
MINGA-SVEVVS.

MAGDEBURGICAE
TIANI HENDELII, ACAD. TYPOGR.

Pr. 48-n.t.

